

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/60/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4217200730
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4217200730.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v spore žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpená : JUDr. Barbora Korenecová, advokátka so sídlom Malinovo, Slnecná 3, proti žalovanému: C. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. T. XX, v konaní o zaplatenie sumy 16 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Komárno, č. k. 16Csp/21/2017 - 38 zo dňa 10. augusta 2017, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania zrušuje a vec v rozsahu zrušenia vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 16,00 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 16,00 eur od 25.02.2014 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil citáciou § 497, § 504 Obchodného zákonníka, § 52 odsek 1,2,3,4, § 54 odsek 2, § 517 odsek 2 Občianskeho zákonníka a § 1 odsek 2, 3, § 2 písmeno d), § 9 odsek 1,2, § 11 odsek 1 písmeno b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z..

1.2 Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca uzatvoril so žalovaným dňa 07.03.2013 zmluvu o úvere, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 100,00 eur. Žalovaný sa zaviazal vrátiť žalobcovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok v sume 68,00 eur, celkovo zaplatiť čiastku 168,00 eur v jednej splátke po 168,00 eur. Celkový poplatok žalovaného spojený s úverom je tvorený súčtom úroku vo výške 39,15 % ročne z poskytnutého úveru, čo predstavuje sumu vo výške 19,58 eur a administratívnych nákladov na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 48,42 eur. Žalovaný sa zaviazal zaplatiť celkovú čiastku 168,00 eur do 20.08.2013. RPMN bolo dohodnuté na 182,24 % pri priemernej hodnote RPMN vo výške 36,73 %. Dňa 02.09.2013 žalovaný požiadal o úpravu splátkového kalendára formou odloženia splátok o 36 dní tak, aby dátum prvej posunutej splátky bol 20.11.2013. Žalobca túto žiadosť žalovaného dňa 31.10.2013 schválil. Žalovaný uhradil žalobcovi sumu 84,00 eur, zvyšnú časť dlžnej sumy neuhradil, preto sa jej zaplatenia domáha žalobca na súde.

1.3 Súd prvej inštancie ďalej poznamenal, že vykonaním dokazovaním mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bol založený záväzkový vzťah, a to zmluvou o úvere zo dňa 07.03.2013, ktorá bola uzavretá podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Nestotožnil sa však s tvrdením žalobcu, že medzi zmluvnými stranami bola uzavretá nepomenovaná zmluva podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, keďže zmluva o úvere spíňa všetky atribúty zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného

zákonníka. V danom prípade je nesporné, a to vzhľadom na povahu strán tejto zmluvy, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže právny predchodca žalobcu ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovaným, ktorý je fyzickou osobou - nepodnikateľom (čo vyplýva z označenia žalovaného v tejto zmluve identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu). Keďže zmluvou bol poskytnutý úver vo výške 100,00 eur, nemožno konštatovať, že výška úveru bola menšia ako 100,00 eur, kedy by podľa § 1 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch nešlo o spotrebiteľský úver. Rovnako nešlo ani o úver, ktorý sa musí splatiť v lehote nepresahujúcej tri mesiace, keďže zmluva bola uzavretá dňa 07.03.2013 a splatnosť bola určená do 20.08.2013. Na túto zmluvu je teda potrebné prednostne aplikovať osobitný právny predpis, a to zákon o spotrebiteľských úveroch a v neupravených otázkach Občiansky zákonník. Doplnil, že obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je okrem iného aj údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, výšku, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia (§ 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch). V súlade s ustanovením § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch absencia vyššie uvedených údajov nespôsobuje neplatnosť uzavretej zmluvy, avšak poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V tejto súvislosti poukázal na to, že v uzatvorenej zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je uvedená výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, teda nie je naplnená dikcia § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch. Z uzatvorenej zmluvy síce vyplýva výška jednotlivých splátok (46,51 eur), avšak pre určenie práv a povinností zmluvných strán z uzatvorenej zmluvy je nevyhnutné vedieť, koľko dlžník v jednotlivých splátkach plní osobitne na istinu, osobitne na úrok a osobitne na poplatky. Právny predchodca žalobcu jednotlivé splátky nerozšpecifikoval a ani z ostatných ustanovení, ktoré sú súčasťou zmluvy, nevyplýva spôsob splácania úrokov a poplatkov. Absencia vyššie uvedenej obligatórnej zmluvnej náležitosti je sankcionovaná podľa § 11 ods. 1. písm. b) citovaného zákona nie neplatnosťou právneho úkonu, ale výslovnou stanovenou zákonnou domnienkou, podľa ktorej sa takto poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

1.4 Keďže súd prvej inštancie poskytnutý úver považoval za bezúročný a bez poplatkov a žalovanému bola reálne poskytnutá suma 100,00 eur, pričom žalovaný vrátil žalobcovi resp. jeho právnenému predchodcovi sumu 84,00 eur, žalobe v časti 16 eur vyhovel žalovaného zaviazal na jej úhradu. Pretože sa žalovaný s týmto peňažným plnením dostal do omeškania, uložil mu povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od 25.02.2014 do zaplatenia. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, keďže súd žalobe v časti o zaplatenie sumy 16,00 eur s príslušenstvom vyhovel a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalobca sa pritom podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 100,93 eur s príslušenstvom (istina 16,00 eur + poplatok 46,24 eur + poplatok za upomienky 36,00 eur + vyčíslený úrok vo výške 1,05 eur a 1,64 eur). Potom podľa výsledku konania ako celku bol hrubý úspech žalobcu v rozsahu 15,85 %, hrubý úspech žalovaného v rozsahu 84,15 % a tým je daný prevažný čistý úspech žalovaného v rozsahu 68,30 % (84,15 % - 15,85 %). Keďže však žalovanému preukázateľne žiadne trov konania (majúce sa nahradiť) nevznikli, rozhodol tak, že mu náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca v jeho zamietajúcej časti tvrdiac, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zdôraznil, že zmluvné strany sa v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka dohodli, že ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Táto zmluva sa uzatvára podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka ako nepomenovaná zmluva. Zákonom požadované náležitosti v predmetnom prípade sú dostatočné označenie subjektov a predmet zmluvy, t.j. poskytnutie úveru, pričom iné náležitosti sa považujú za fakultatívne, a preto v dôsledku ich absencie nie je možné zmluvu označiť za bezúročnú a bez poplatkov. Poukázal na prípady vylúčenia aplikácie Občianskeho zákonníka ako všeobecnej občianskoprávnej úpravy v obchodno-právnom vzťahu. Zmluvu o úvere nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, preto nie je na mieste vzťahovať na ňu výlučne ustanovenia Občianskeho zákonníka. Doplnil, že zákon v čase uzatvorenia zmluvy o úvere nestanovil maximálne možnú prípustnú výšku odplaty. Ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. júnom 2014, odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov sa riadi podľa predpisov účinných do 31. mája 2014, čo znamená, že pokiaľ bola spotrebiteľovi poskytnutá pôžička alebo úver na základe zmluvy uzavretej do 31.05.2014 obmedzenie výšky odplaty sa tu nebude aplikovať. Regulácia odplaty sa riadi podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je

poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. K absencii údajov o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov dodal, že každá splátka bola prednostne započítaná na istinu, až potom na poplatok a úroky. Nikde nie je zvlášť ustanovené, prerozdelenie splátky, pričom veriteľ ako jeden z mála používa takýto spôsob započítavania v prospech dlžníka. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd podľa ustanovenia § 391 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zároveň požiadal o úhradu trov, ktoré mu vzniknú vrátane odvolacieho konania.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania, dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej zamietajúcej časti podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa podanou žalobou doručenou súdu dňa 20.01.2017 domáhala od žalovaného zaplata istiny 16 eur, poplatku 46,24 eura, poplatku za upomienky vo výške 36 eur, úroku vo výške 32% ročne zo sumy 100 eur od 07.03.2013 do 19.03.2013 v sume 1,05 eura, zo sumy 72 eur od 20.03.2013 do 15.04.2013 v sume 1,64 eura, zo sumy 16 eur od 16.04.2013 do zaplata, ďalej úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 62,24 eura od 25.02.2014 do zaplata a trov konania vo výške 41,94 eura. Žalobkyňa napadla rozsudok súdu iba v jeho zamietajúcej časti, preto odvolací súd viazaný rozsahom odvolania preskúmaval práve odvolaním napadnutý výrok, vrátane súvisiaceho výroku o náhrade trov konania.

6. Podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

7. Ustanovenie § 9 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, stanovuje náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Absenciu niektorej z predpísaných náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y), zákon v § 11 ods. 1 sankcionuje tak, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov. Ďalej § 11 stanovuje, že úver je bezúročný a bez poplatkov aj v prípade nedodržania písomnej formy.

8. Odvolací súd posudzujúc predmetnú vec v zmysle vyššie uvedeného skutkového stavu a zákonných ustanovení dospel k záveru, že dôvody, pre ktoré súd vo zvyšku žalobu zamietol sú nesprávne. Je nepochybné, že medzi zmluvnými stranami bola uzatvorená úverová zmluva v zmysle ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorá má povahu tzv. absolútneho obchodu. Zároveň ide o spotrebiteľský právny vzťah v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na ktorú sa vzťahuje zákon č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy. V danom prípade bola medzi stranami sporu uzatvorená písomná úverová zmluva, ktorej platnosť nebola spochybnená.

9. Odvolací súd zaoberajúc sa odvolacou námietkou žalobkyne uvedenou v odvolaní uvádza, že sa nestotožňuje s výkladom súdu prvej inštancie ohľadom ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Podľa jeho prílohy č. 1 prebral právne záväzné akty Európskej únie, okrem iného Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú.v. EÚ L 133, 22.5.2008). Podľa čl. 10 ods. 2 písm. h) Smernice 2008/48/ES, zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia. Podľa čl. 22 ods. 1 Smernice 2008/48/ES, keďže táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia, členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení

tejto smernice. Odvolací súd preto dospel k záveru, že podľa eurokonformného výkladu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach, samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky. Pokiaľ ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. uvádza pojmy "výška", alebo "počet" či "termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov", je treba za použitia eurokonformného výkladu dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahrňuje. Nakoniec uvedenej problematiky sa týkal aj Rozsudok súdneho dvora (tretia komora) z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15, ktorého predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, ktorý podal Okresný súd Dunajská Streda rozhodnutím z 19. decembra 2014 doručeným súdному dvoru 02.02.2015 v súvislosti s konaním Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej. Z jeho bodu 59 vyplýva, že článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave. Na uvedený rozsudok reagovala aj legislatíva zákonom z 12. októbra 2017 č. 279/2017 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, a ktorým došlo k zmene ustanovenia § 9 ods. 2 písm. i) zákona 129/2010 Z.z. v tom zmysle, že sa v ňom s účinnosťou od 1. mája 2018 slová "a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov" nahrádzajú slovami "frekvenciu splátok a". V dôvodovej správe k tomuto zákonu sa uvádza, že vypustenie náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo nevyhnuté so zreteľom na závery vyjadrené v Rozsudku C-42/15. Legislatíva tak reagovala na stav, podľa ktorého niektoré súdy vykladali predmetnú vnútroštátnu úpravu nesúladne so smernicou 2008/48/ES.

10. Záverom odvolací súd poukazuje aj na to, že povinnosťou súdu prvej inštancie bude opätovne preskúmať všetky náležitosti zmluvy o úvere, ktorá má síce povahu absolútneho obchodu, avšak zároveň ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na ktorú sa vzťahuje zákon č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy. Zároveň sa bude súd prvej inštancie zaoberať aj skutočnosťou, či je výška celkovej odplaty (RPMN) vyjadrená správne, a či je v súlade so zákonom o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na uvedené, následne právne posúdi, či výška odplaty, ktorá bola dojednaná v zmluve o úvere neprevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch, tak ako to ustanovil § 53 odsek 6 Občianskeho zákonníka, ktorý bol účinný v čase uzavretia zmluvy o úvere. V uvedenej súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že dohoda o odplate musí byť v súlade s dobrým mravmi, t.j. pravidlami morálneho charakteru, ktoré sú všeobecne platné a uznávané v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15.11.2005 sp. zn. 32 Odo 1022/2004 a vo veci sp. zn. 21 Cdo 1484/2004).

11. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil v napadnutom zamietajúcom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania a vec podľa § 391 ods. 2 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom sa bude opätovne zaoberať nárokom žalobkyne v zamietajúcej časti rozsudku v zmysle vyššie uvedených záverov, vykoná dokazovanie vo veci samej v zmysle ust. § 295 CSP a opätovne rozhodne, pričom toto svoje rozhodnutie riadne odôvodní. Právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods. 2 CSP). V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov, vrátane odvolacieho konania v zmysle § 396 ods. 3 CSP.

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).
Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).